

Damnica, dnia 29 WRZ. 2025

OIN.0003.1.2025

WÓJT GMINY
DAMNICA
woj. pomorskie

Pan Kazimierz KOZINA

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY DAMNICA

W odpowiedzi na punkt 5 interpelacji zgłoszonej przez Radną Panią Katarzynę Mieleszczuk w piśmie nr RG.0003.50.2025 z dnia 22 września 2025r. informuję, że:

1. Aktualnie w skład gminnego systemu alarmowania i ostrzegania ludności stanowiącego infrastrukturę służącą do informowania mieszkańców o zagrożeniach wchodzi (pozostające na stanie Gminy):
 - Syrena elektroniczna DSE-600S z głośnikami szczelinowymi, zamontowana na dachu Szkoły Podstawowej w Damnie. Syrena jest własnością Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, użyczona Gminie Damnica umową nr 230/2022 z dnia 22 listopada 2022r. w ramach projektu PL/2020/PR/0078 współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Programu Krajowego Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego pod tytułem „Rozbudowa i modernizacja systemu ostrzegania ludności o zagrożeniach dla województwa pomorskiego”.
 - System SMS (ALERT Rządowego Centrum Bezpieczeństwa), system SMS-owego powiadamiania ludności o zagrożeniach.
 - System powiadamiania SMS z telefonu służbowego komórki obronności i zarządzania kryzysowego Urzędu Gminy (dalej: UG).
 - System SMSCenter, wysyłanie krótkich wiadomości tekstowych z użyciem numerów telefonów zgłoszonych do UG – aktualnie 308 odbiorców.
 - Powiadamianie i komunikaty na stronach internetowych UG.Na dzień dzisiejszy w celu polepszenia komunikacji Urzędu Gminy z mieszkańcami w zakresie ochrony ludności i zarządzania kryzysowego, koniecznym jest utworzenie gminnej strony dotyczącej OLiOC.
2. „Budowa, modernizacja istniejącego systemu alarmowania i ostrzegania ludności w gminie, w tym syren alarmowych, SMS-owego powiadamiania, aplikacji mobilnych oraz systemów głośnikowych, aby spełniały wymogi obrony cywilnej”.

Budowa systemu alarmowania i ostrzegania ludności w ramach obrony cywilnej obejmuje modernizację infrastruktury, zastąpienie analogowych syren cyfrowymi, utworzenie nowoczesnej komunikacji, integrację systemów na poziomie rządowym i samorządowym, a także wykorzystanie nowych kanałów informacyjnych, takich jak aplikacje mobilne i powiadomienia SMS Alert RCB.

Kluczowymi elementami budowy nowego systemu będzie:

- Modernizacja i wymiana syren:

Stopniowa wymiana starszych, analogowych syren alarmowych na nowoczesne, cyfrowe urządzenia, które są bardziej efektywne i wszechstronne.

W dniu 25 kwietnia 2025r. wpłynęło do UG pismo z Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku nr BZK-II.641.7.2025.KW informujące, że w związku z planowaną modernizacją i rozbudową systemu ostrzegania i alarmowania o zagrożeniach zaleca się przeprowadzenie analizy obecnego stanu systemu i określenie potrzeb w tym zakresie na terenie Gminy Damnica. W związku z powyższym przesłano odpowiedź w dniu 28 maja 2025r. dotyczącą planowanej rozbudowy i modernizacji systemu ostrzegania i alarmowania w Gminie Damnica (odpowiedź w załączeniu) – brak reakcji ze strony PUW w Gdańsku.

System na poziomie rządowym ma być gotowy do końca 2025 roku. Brak jest informacji kiedy wymieniony system wejdzie na wyposażenie samorządów i kto będzie go finansował. Samorządy mają obowiązek dbać o ochronę ludności, a w ramach obrony cywilnej są odpowiedzialne za współdziałanie w zwalczaniu klęsk żywiołowych, usuwaniu ich skutków oraz ochronę infrastruktury. Jednakże samorządy nie są w stanie samodzielnie budować systemów alarmowania i ostrzegania w ramach obrony cywilnej, gdyż w praktyce skuteczność tych działań zależy od środków finansowych i zasobów, których w samorządach brakuje.

W celu polepszenia gminnego systemu powiadamiania SMS-owego o zagrożeniach, należy zwiększyć bazę numerów telefonów, co zależy od samych mieszkańców, którzy dobrowolnie przesyłają swój numer telefonu (bez podawania danych osobowych a jedynie miejscowość zamieszkania).

W Polsce podstawową aplikacją mobilną systemu powiadamiania alarmowania i ostrzegania ludności jest Regionalny System Ostrzegania (RSO). Jest to bezpłatna usługa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, która umożliwia odbiorcom otrzymywanie powiadomień o różnych zagrożeniach, takich jak zdarzenia meteorologiczne, hydrologiczne czy drogowe. Aplikację można pobrać ze sklepów z aplikacjami (np. Google Play dla Androida, a także na iOS i Windows) pod hasłem „RSO” lub „Regionalny System Ostrzegania”. Jest to jednak system indywidualny, samorządy nie rejestrują się do Regionalnego Systemu Ostrzegania (RSO), ponieważ RSO to usługa skierowana do obywateli i oparta na współpracy ministerstwa z województwami, które inicjują i zarządzają tym systemem na swoim terenie.

Systemy głośnikowe ostrzegania i alarmowania ludności służą do przekazywania sygnałów alarmowych i komunikatów ostrzegawczych o zagrożeniach. System ten obejmuje m.in. elektroniczne i analogowe syreny alarmowe, które emitują dźwięki, a także możliwość przekazywania komunikatów głosowych, które informują o zagrożeniach i wskazują sposób postępowania, na takie syreny Gmina Damnica złożyła zapotrzebowanie (patrz załącznik).

3. *„Opracowanie procedur szybkiego powiadamiania i ewakuacji mieszkańców w przypadku zagrożeń naturalnych, chemicznych, promieniotwórczych oraz ataków powietrznych”.*

Gmina posiada opracowane procedury powiadamiania i ewakuacji mieszkańców w przypadku zagrożeń, które zawarte są w Gminnym Planie Zarządzania Kryzysowego (GPZK).

W ramach Planu określone są działania, zadania i obowiązki uczestników zarządzania kryzysowego, w tym sposoby powiadamiania ludności, organizacja transportu i rozmieszczenie osób w bezpiecznych miejscach w zależności od rodzaju zagrożenia i skali zdarzenia. GPZK zapewnia bezpieczeństwo ludzi, zwierząt i mienia, umożliwia sprawne i skoordynowane działania w przypadku wystąpienia zagrożenia, stanowi podstawę do realizacji obowiązku ochrony życia i zdrowia ludzi.

Kluczowe elementy zawarte w GPZK:

- Charakterystyka zagrożeń:
W planie znajduje się ocena ryzyka wystąpienia różnych rodzajów zagrożeń (naturalnych, technicznych, wojennych) na terenie gminy.
- Zadania i obowiązki:
Określone są konkretne zadania i obowiązki wójta (burmistrza, prezydenta miasta), służb oraz innych podmiotów biorących udział w zarządzaniu kryzysowym.
- Siatka bezpieczeństwa:
Wskazuje się podmiot wiodący oraz podmioty współpracujące przy zwalczaniu danego typu zagrożenia, co jest kluczowe w koordynowaniu działań ewakuacyjnych.

Ponadto Gmina Damnica posiada opracowany „Wkład gminy do wojewódzkiego planu ewakuacji”. Są to opracowane przez Wójta dane i informacje dotyczące obszaru gminy, które są podstawą do przygotowania przez wojewodę wojewódzkiego planu ewakuacji ludności. Obejmuje on kluczowe aspekty, takie jak liczba osób do ewakuacji, infrastruktura transportowa, miejsca zakwaterowania, niezbędne siły i środki transportowe, a także sposoby powiadamiania ludności o ewakuacji i koordynacji działań.

Kluczowe elementy wkładu gminy do wojewódzkiego planu ewakuacji:

- Dane o mieszkańcach:
Liczba ludności przewidziana do ewakuacji na danym obszarze gminy.
 - Infrastruktura transportowa:
Wskazanie lokalnych dróg, linii kolejowych, wodnych i lotniczych, które mogą być wykorzystane podczas ewakuacji.
 - Miejsca zakwaterowania:
Informacja o przygotowanych na terenie gminy miejscach, gdzie ludność może zostać przyjęta po ewakuacji.
 - Siły i środki transportowe:
Określenie liczby i rodzaju dostępnych środków transportu, niezbędnych do przeprowadzenia ewakuacji.
 - Zabezpieczenie i mienie:
Wskazanie sił i środków, które zostaną zaangażowane do zabezpieczenia ewakuacji oraz ochrony mienia pozostawionego na obszarze gminy.
 - Koordynacja i wsparcie:
Wskazanie osób i jednostek odpowiedzialnych za koordynację i wsparcie działań ewakuacyjnych w gminie.
 - Sposób powiadamiania:
Opisanie metod i procedur powiadamiania ludności o konieczności ewakuacji.
4. „Szkolenia i informowanie mieszkańców o sposobach reagowania w przypadku ogłoszenia alarmu, w tym o środkach ochrony przed skażeniem chemicznym i promieniotwórczym oraz o lokalizacjach bezpiecznych schronów”.

Powyższe szkolenia to szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.

Szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dla mieszkańców nie są jeszcze powszechne, ale są przewidziane w Ustawie o ochronie ludności i obronie cywilnej jako obowiązkowe dla wszystkich osób przebywających na terytorium RP w celach zwiększenia ich odporności społecznej.

Nowe przepisy przewidują obowiązkowe szkolenia z ochrony ludności i obrony cywilnej dla szerokiego grona osób, w tym:

- osób pełniących funkcje organów OL i OC (wójtów, burmistrzów, prezydentów miast);
- osób wykonujących zadania związane z OL i OC;
- osób mających przydziały mobilizacyjne;
- osób edukujących się w systemie oświaty;
- kadry urzędów obsługujących organy OL i OC;
- kadry podmiotów OL i OC;
- członków zrzeszeń i przedsiębiorców;
- ludności (szkolenia fakultatywne).

Szkolenia z ochrony ludności i obrony cywilnej dla mieszkańców gminy nie są obowiązkowe. Gminy mogą nie organizować szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, jeśli nie otrzymają na nie środków finansowych, ponieważ programy te wymagają funduszy na wdrożenie, jak również dlatego, że ich realizacja jest uzależniona od powołania odpowiednich struktur i zawarcia umów z podmiotami realizującymi takie zadania. Bez odpowiedniego finansowania, gminy nie będą w stanie zapewnić środków na organizację i przeprowadzenie takich szkoleń.

Gmina Damnica nie posiada w swojej strukturze schronów, miejsc ukrycia oraz miejsc doraźnego schronienia zwanych budowlami ochronnymi.

Budowle ochronne stanowią obciążenie dla gmin, ponieważ od 2025 roku spoczywa na nich prawny obowiązek ewidencji, utrzymania i budowy schronów i ukryć dla ludności, choć ma temu towarzyszyć wsparcie finansowe. Koszty te wynikają z konieczności zapewnienia odpowiednich warunków technicznych i funkcjonalnych budowli, takich jak wytrzymałość konstrukcji, systemy filtracji, wentylacji, zaopatrzenie w wodę i energię.

Koszty związane z budowlami ochronnymi:

- Koszty budowy:
Wznoszenie nowych schronów i ukryć, w tym zagłębionych w ziemi, jest kosztownym przedsięwzięciem.
- Koszty utrzymania:
Należy regularnie dbać o stan techniczny budowli, zapewniając ich funkcjonalność w zakresie wentylacji, filtracji, systemów ewakuacyjnych i zaopatrzenia.
- Zabezpieczenie przed zagrożeniami:
Gminy muszą uwzględnić koszty zabezpieczenia budowli przed zalaniem, ale także skażeniami chemicznymi, biologicznymi i promieniowaniem.

5. *„Stale monitorowanie zagrożeń i współpracę z właściwymi służbami państwowymi, w tym Państwową Strażą Pożarną, Wojskami Obrony Terytorialnej i organami wojewódzkimi, w celu bieżącej oceny sytuacji”.*

Stale monitorowanie zagrożeń w celu bieżącej oceny sytuacji w gminie polega na nieustannym systemie zbierania, analizy i oceny danych dotyczących potencjalnych lub aktualnych niebezpieczeństw, aby szybko reagować i podejmować odpowiednie działania zapobiegawcze lub zaradcze, np. zarządzanie ewakuacją lub ogłoszenie alarmu.

Urząd gminy (pracownik merytoryczny), przy wsparciu specjalistycznych służb (np. straży pożarnej, policji) oraz starostwa powiatowego i urzędu wojewódzkiego a także z instytucjami takimi jak Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej na bieżąco zbiera dane dotyczące zagrożeń naturalnych (np. susze, ulewne deszcze, silne wiatry, mróz, opady śniegu itp.), technicznych (np. awarie energetyczne) czy społecznych (np. blokady, demonstracje, protesty itp.). Zebrane informacje są analizowane, aby zidentyfikować prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia, jego potencjalny wpływ na obszar gminy oraz siłę i zasięg. Na podstawie analizy danych, wyznaczony przez wójta pracownik merytoryczny stale ocenia sytuację, aby określić poziom zagrożenia i potrzebę konkretnych działań. Efektem stałego monitorowania zagrożeń jest szybkie wykrywanie ryzyk, co pozwala na podjęcie odpowiednich działań zapobiegawczych i korygujących, takich jak dostosowanie procedur, modyfikacja środków bezpieczeństwa, czy wzmocnienie działań informacyjnych. W sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia gmina ma możliwość korzystania z Rządowego Centrum Bezpieczeństwa (RCB) a następnie informować mieszkańców o sytuacji i zagrożeniach. W celu intensyfikacji systemu monitorowania zagrożeń na terenie gminy rozważyć należy (również pod względem finansowym) nowe sposoby monitorowania, które obejmują systemy cyfrowej analizy danych takich jak GIS (Geographic Information System - czyli System Informacji Geograficznej), wykorzystanie sztucznej inteligencji (AI) i drona - szybkie mapowanie terenów, inspekcję infrastruktury np. mostów, sieci energetycznych, a także dokumentowanie zniszczeń po katastrofach.

Reasumując wdrażanie działań zwiększających bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Damnica w zakresie obrony cywilnej zależy w głównej mierze od rady gminy, która odgrywa kluczową rolę w zakresie obrony cywilnej, ponieważ uchwala środki finansowe niezbędne do realizacji tych zadań, choć odpowiada za to wójt jako szef obrony cywilnej gminy, a konkretne decyzje podejmuje w porozumieniu z radą. Rada gminy ma kluczowe znaczenie w zapewnieniu odpowiednich środków finansowych poprzez uchwalanie budżetu, na co wskazuje ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej. Rada gminy uchwala budżet gminy, a więc zatwierdza środki finansowe, które są niezbędne do realizacji zadań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej, na wniosek wójta.

Ponadto kolosalne znaczenie ma finansowanie przez władze centralne, które jest kluczowe we wdrażaniu działań zwiększających bezpieczeństwo mieszkańców gminy w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej.

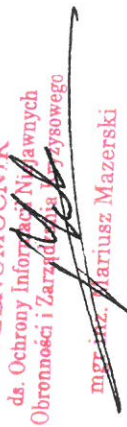
Wprowadzenie przez rząd Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, przewiduje znaczące dofinansowanie dla jednostek samorządu terytorialnego w formie dotacji celowych, co jest niezbędne do realizacji kluczowych zadań, takich jak zabezpieczenie logistyczne czy szkolenia. Jednakże dotychczasowe nasze doświadczenia wskazują, że rządowe środki na ochronę ludności i obronę cywilną są ograniczone, nieadekwatne do potrzeb i wpływające z opóźnieniem (czekamy już prawie dwa miesiące). Program OLiOC jest niewydolny, co może wynikać z niedostatecznego finansowania, braku przygotowania kadr wojewódzkich, a także złożoności zadań w obliczu nowych zagrożeń.

WOJT
Przew. Ober

Damnica, dnia 28 MAJ 2025

PLANOWANA ROZBUDOWA I MODERNIZACJA SYSTEMU OSTRZEGANIA I ALARMOWANIA W GMINIE DAMNICA

Lp.	Powiat	Miasto/Gmina	Adres	Obiekt	RODZAJ ZAINSTALOWANEJ SYRENY					Czy syrena występuje w aplikacji WAVE (jeśli aplikacja dostępna w JST)	Uwagi
					RSSS mechaniczna (wirmikowa)	RSSS elektroniczna (głośniki szczełinowe, radiotelefon analogowy)	Cyfrowa (głośniki szczełinowe, radiotelefon cyfrowy)	Cyfrowa TTS (głośniki szczełinowe, radiotelefon cyfrowy, moduł DIP14 z TTS), syrena referencyjna, nie przeznaczona do modernizacji	DSP-50 (głośniki szczełinowe, radiotelefon analogowy, praca w systemie DSP-50)	Moc syreny	
1.	Słupski	Damnica	Damnica ul. Górna 1	Urząd Gminy					X	5 kW	Przekazanie dla Gminy
2.			Domaradz 1	Była szkoła					X	5 kW	Przekazanie dla Gminy
3.			Zagórzycza 20	Szkoła Podstawowa					X	5 kW	Przekazanie dla Gminy
4.			Damno 42	Szkoła Podstawowa					X	5 kW	Modernizacja
5.			Stara Dąbrowa 4	Ośrodek Zdrowia					X	5 kW	Przekazanie dla Gminy
6.			Bobrowniki 1A	Świetlica wiejska					X	5 kW	Przekazanie dla Gminy
7.			Świecichowo 1	Świetlica wiejska					X	5 kW	Przekazanie dla Gminy

PEŁNOMOCCNIK
ds. Ochrony Informacji Niejawnych
Obronności i Zarządzania Kryzysowego

mgr inż. Mariusz Mazerski